

IV. Palotoimikunta.

Palotoimikunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta vuonna 1921 oli seuraavan sisältöinen:

Palotoimikunnan jäsenet. Palotoimikuntaan, jonka tehtävänä on maistraatin valvonnan alaisena tarkastaa palolaitosta, kuuluivat vuonna 1921 pankinjohtaja A. Lundqvist puheenjohtajana, rakennusmestari W. Ekman varapuheenjohtajana, mallipuseppä K. L. Lydman, vanginvartija A. Sirén ja kamreeri A. J. Suviranta jäseninä.

Tulipalot. Palokunta hälyytettiin vuoden varrella 292 kertaa, niistä 140 kertaa todellisten tulipalojen tai tulipalon-alkujen, 121 kertaa nokivalkeain, 20 kertaa palosavun, kerran tulenvalon, 7 kertaa ilkkivallan ja 3 kertaa palosähkölaitoksessa sattuneiden häiriöiden takia. Edelliseen vuoteen verraten hälyytysten luku eneni 44:llä ja tulipalojen 9:llä.

Todellisista tulipaloista ja tulipalon-aluista sattui 88 päivällä, klo 6 a. p. ja klo 6 i. p. välillä, ja 52 öiseen aikaan, klo 6 i. p. ja klo 6 a. p. välillä.

Tulipalojen ryhmittyminen eri kuukausien kesken näkyy seuraavasta taulukosta:

Tammikuu	14	Heinäkuu.....	10
Helmikuu	15	Elokuu.....	13
Maaliskuu.....	8	Syyskuu	7
Huhtikuu	14	Lokakuu	13
Toukokuu	15	Marraskuu	12
Kesäkuu	8	Joulukuu	11

Yhteensä 140

Viikonpäiväin kesken jakautuivat tulipalot seuraavalla tavalla:

Sunnuntai	9	Torstai	27
Maanantai	28	Perjantai	23
Tiistai	14	Lauantai	23
Keskiviikko	16		

Yhteensä 140

Ensimmäinen tieto tulen irtipääsemisestä saapui 80 tapauksessa puhelimitse, 54 tapauksessa palolennättimellä ja 6 tapauksessa sanantuojan kautta.

Tulipalojen ryhmittyminen paikkaan nähden, jossa tuli sai alkunsa käy selville seuraavasta:

	Kivita- loja.	Puuta- loja.	Yhteen- sä.		Kivita- loja.	Puuta- loja.	Yhteen- sä.
Asuinhuone	17	28	45	Kirkko	1	—	1
Kylpyhuone	1	—	1	Metsämaa	—	—	2
Kellari	10	2	12	Automobili	—	—	2
Ullakko	6	4	10	Alus	—	—	5
Myymäälä tai varastoh.	5	1	6	Pihamaa	—	—	3
Tehdas tai työpaja	10	5	15	Kauppakoku	—	—	5
Tavarasuoja tai ulkoh.	6	6	12	Puusilta	—	—	1
Höyrykattilahuone	6	—	6	Rautatievaunu	—	—	3
Pesutupa	2	1	3	Sähkökaapeli	—	—	1
Sairaala	1	—	1	Rikkalaatikko	—	—	4
Elävienkuvien teatteri	1	—	1				
Autotalli	1	—	1	Yhteensä	67	47	140

Syynä tulen irtipääsyyyn oli alempana mainituissa tapauksissa:

Tulisijasta pudonneet kekäleet tai kipinät	23	Tulensekainen tuhka sopimattomassa paikassa	3
Veturista tulleet kipinät	4	Sähköjohdon lyhytsulku	7
Viallinen tulisija tai savujohto	17	Itsesytytys	2
Tulenarkain nesteiden varomaton pitely	12	Syttyvien esineiden sijoittaminen tuliselle uunille	5
Hehkuvan raudan varomaton pitely	1	Uunin liikalämmitys	2
Lampun, kynttilän tai tulitikkujen varomaton pitely	13	Nokivalkea	3
Happokaasusäiliön räjähdys	1	Huolimaton tupakoiminen	2
Selluloidifilmin varomaton käsittely	1	Tuntematon	37
Lasten leikkiminen tulella	6		
Lasten leikkiminen polttolasilla	1		
		Yhteensä	140

Tulipaloista sattui 123 järjestetyn kaupungin alueen sisä- ja 15 ulkopuolella sekä 2 kaupungin rajain ulkopuolella.

Eri kaupunginosain ja alueiden kesken ryhmittyvät tulipalot seuraavasti:

I kaupunginosa	10	XIV kaupunginosa	4
II »	18	XV »	1
III »	6	Hermanui	3
IV »	18	Vallila	2
V »	7	Toukola	1
VI »	9	Käpylä	1
VII »	5	Muut rautatien itäpuoleiset alueet	3
VIII »	5	Böle	5
IX »	1	Munkkiniemi	1
X »	7	Brändön huvilayhdyskunta	1
XI »	20		
XII »	6		
XIII »	6	Yhteensä	140

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Järjestetyissä kaupunginosissa oli tulen milloin minkin verran vahingoittaman irtaimiston arvo 21,842,165 ja kiinteän omaisuuden 53,261,623 eli yhteensä 75,103,788 markkaa, kun taas palovahingonkorvaus oli irtaimistosta 404,726: 36 ja kiinteästä omaisuudesta 144,180: 61 eli yhteensä 548,906: 97 markkaa; korvaus oli siis 0.7 % vakuutusmäärästä.

Järjestetyn kaupungin ulkopuolella olevalla kaupungialueella, jonne palokunta pitkän matkan tähden ei niin pian voinut saapua, oli vahingoittuneen irtaimen omaisuuden arvo 2,529,210 ja kiinteän omaisuuden 2,365,500 eli kaikkiaan 4,894,710 markkaa; kun taas palovahingonkorvaus

oli irtaimistosta 627,068: 33 ja kiinteästä omaisuudesta 202,436: 30, yhteensä siis 829,504: 63 markkaa; korvaus oli siis kaikkiaan 16.9 % vakuutusmäärästä.

Yhteensä nousi palovahingonkorvaus 1,378,411: 60 markkaan olleen 1.7 % vakuutusmäärästä 79,998,498 markasta.

Melkein aina on tulen enemmän tai vähemmän vahingoittama omaisuus ollut palovakuutettu, mutta useassa tapauksessa eivät omistajat ole kohottaneet vakuutusmaksuja kiinteistöjen ja irtaimiston nykyistä arvoa vastaavaan määrään, joten he ovat joutuneet itse kärsimään huomattavan osan omaisuuden palovahingosta. Esimerkkinä mainittakoon, että ullakkotulipalon vahingoittama talo n:o 19 Antinkadulla, joka arvioitiin 980,000 markan arvoiseksi, oli vakuutettu ainoastaan 140,000 markasta. Tämän kiinteistön palovahingot nousivat 60,500 markkaan, mutta palovakuutuksesta maksettiin ainoastaan seitsemäs osa eli 8,643 markkaa. Voi laskea, että omaisuutta, joka yllämainitusta syystä on ollut vakuuttamatta, on palon kautta vahingoittunut 200,000 markan arvosta, vastaten 105,750 markkaa vuonna 1920. Tämä seikka ei kuitenkaan vaikuta vuoden edulliseen palovahinkotilastoon (vakuutusmäärän ja maksetun paloavun keskinäiseen suhteeseen), sillä joskin todelliset vahingot ovat olleet suuremmat, niin on enemmän tai vähemmän vahingoittuneella omaisuudella ollut tähän nähden korkeampi arvo.

Vuoden varrella maksetuista palovahingonkorvauksista maksoivat kotimaiset vakuutuslaitokset 1,112,590: 16 ja ulkomaiset 265,821: 44 markkaa. Vastaavat luvut edellisenä vuonna olivat 642,616: 56 ja 14,857: 85 markkaa.

Vahingoittuneet henkilöt. Tulipalossa toukokuun 30 p:nä Ruusulankadun 16:ssa sattui tapaturma. Tehtäessä tulta erääseen keittiönpesään oli syytysaineena käytetty bentsiiniä; tällöin vahingoittui eräs nainen ja pieni lapsi niin pahoin, että he sittemmin kuolivat sairaalassa.

Huomattavammat tulipalot. Vuoden varrella sattuneista huomattavammista tulipaloista mainittakoon seuraavat:

Maanantaina kesäkuun 6 p:nä kutsuttiin palokunta taloon n:o 10 Antinkadulla. Viisi-kerroksisen kirjapainorakennuksen läpi oli johdettu puinen rikkaviemäri, joka työnnettävien luukkujen kautta oli yhteydessä jokaisen kerroksen kanssa. Edellisenä lauuantaina oli huoneistoissa ollut suursiivous, jolloin paitsi paperijätteitä myöskin öljyynkastettuja puuvillajätteitä oli pistetty viemäriin; huolimattomuudesta oli luukut jätetty auki. Öljyynkastetuissa puuvillajätteissä tapahtuneen itsesytytyksen kautta syttyi tuli viemärissä, joka oli laitojaan myöten täynnä paperijätteitä, ja kun luukut olivat auki, voi tuli levitä kirjapaino huoneistoihin. Palokunnan saapuessa riehui tuli yht'aikaa neljässä kerroksessa ja ylimmässä kerroksessa oli tuli saavuttanut sellaisen laajuuden että akkunat olivat särkyneet kuumuudesta. 45 minuutin kuluessa onnistui palokunta sammuttamaan tulen. Vahingot supistuivat 125,351: 80 markkaan eli ainoastaan 1.1 % palovakuutuksen arvosta 11,740,465 markasta.

Suurin tulipalo vuoden varrella sattui syyskuun 27 p:nä Arabian postiliinitehtaalla, joka sijaitsee n. 5 km. pääpaloasemalta. Palokunnan saapuessa oli yksi suuremmista tehdasryhmistä tulessa. Paloi yht'aikaa useassa kerroksessa. Sammutustyöhön otti osaa tehtaan oma palokunta ja Vanhankaupungin vapaaehtoinen palokunta. Kaikkiaan käytettiin 14 vesisuihkua; kaupungin palokunta työskenteli kymmenellä. Vahingot nousivat 694,838: 33 markkaan, joka on 20.6 % palovakuutuksen arvosta 3,376,710 markasta.

Vuoden 140 tulipalosta oli 27 suurta eli sellaista että tarvittiin ainakin kaksi voimakasta suihkua vesijohdosta tai suuri ruisku ennenkuin saatiin

tuli sammumaan, 34 keskisuurta eli sellaista että tulen tukahuttamiseksi riitti yksi suihkuputki, sekä 79 pientä, s. t. s. sellaista, että ne olivat sammutetut palokunnan saapuessa tai voitiin sammuttaa sankoruiskulla, ämpäreillä y. m.

Palolaitoksen automobilit. Palolaitokselle hankituista automobileista on palolaitoksella ollut suunnaton hyöty, ei ainoastaan sen kautta, että on päästy nopeammin lähtemään vaan yhtä suuressa määrässä sen kautta, että sammutustyö on ollut tehokkaampaa, kun automobilit ovat varustetut korkeapainepumpuilla, joten vedenpaine, joka kaupungin vesijohdossa on ainoastaan 2½ à 4 atmosfääriä, voidaan laajentaa 10 à 12 atmosfääriin. Palolaitoksen ensimmäinen automobiliiruisku ostettiin syksyllä 1916 Scania-Vabis tehtaasta Ruotsista, toinen hankittiin vuonna 1921 toiminimi Daimler-Mercedekseltä Berlinissä. Molemmat ovat osoittaneet täyttävänsä hyvin tarkoituksensa.

Palolaitoksen sairaankuljetusvaunuja käytettiin vuoden varrella kaikkiaan 2,819 kertaa, niistä 172 kertaa loukkaantuneiden ja 2,647 kertaa sairaiden kuljetukseen. Eri kuukausien kesken ryhmittyvät sairaankuljetukset seuraavasti:

	Taudin- tapauksia.	Tapa- turmia.	Yhteensä.		Taudin- tapauksia.	Tapa- turmia.	Yhteensä.
Tammikuu	284	16	300	Elokuu	185	11	196
Helmikuu	214	17	231	Syyskuu ..	196	9	205
Maaliskuu	225	22	247	Lokakuu ..	211	14	225
Huhtikuu	225	14	239	Marraskuu ..	214	11	225
Toukokuu	198	15	213	Joulukuu ..	292	14	306
Kesäkuu	219	14	233				
Heinäkuu	184	15	199	Yhteensä	2,647	172	2,819

Sairaiden ja loukkaantuneiden kuljetukset toimitettiin, niinkuin ennen, hevosilla. Kauvan kyteneen toivon, että tätä tarkoitusta varten hankittaisiin automobileja, on kaupunginvaltuusto toistaiseksi jättänyt huomioonottamatta.

Terveystila palomiestien keskuudessa oli vuoden varrella tyydyttävä, niin että ainoastaan 5 miestä oli otettuna sairaalaan, kaikkiaan 111 päivää. Harjoituksissa, liikkeelle lähettäessä ja tulipaloissa ei ole sattunut ainoatakaan onnettomuustapausta.

Palokunnan avustusrahaslo nousi vuoden alussa 89,280: 14 markkaan.

Vuoden varrella kertyi rahastoon lisäksi sairaankuljetusmaksuja 31,907: 70, korkoja 6,993: 47 sekä lahjoja 1,611: 50 eli kaikkiaan 40,512: 67 markkaa.

Menot olivat seuraavat:

Avustusta kuolleiden palokuntalaisten leskille	Smk. 1,900: —
Kuolleiden palosotilaiden hautauskuluihin	» 500: —
Lahjapalkkioita virkajuhlissa	» 3,600: —
Kukkia y. m. kunnianosoitustilaisuuksissa	» 396: —
Kapellimestarin palkkaukseen	» 1,400: —
Palkinnoiksi urheilukilpailuihin	» 370: —
Aikakauskirjoihin ja nuotteihin	» 310: 50
Kestitykseen joulujuhlissa	» 630: —

Yhteensä Smk. 9,106: 50

Vuoden lopulla oli rahastossa 120,686: 31 markkaa ja oli tästä määrästä 84,880: 84 talletettuna karttuvalla pääomatilillä Suomen liitopankissa, 20,650: 87 karttuvalla pääomatilillä Suomen kaupapankissa, sekä 15,154: 60 säästökassatilillä Helsingin säästöpankissa. Varat olivat jaetut kahteen rahastoon; rahastossa n:o 1, jonka varat on koottu sairaankuljetuksilla, oli joului-

kuun 31 p:nä 100,035: 44 ja rahastossa n:o 2, joka oli saatu kokoon palokunnan ansiokkaan työn johdosta, 20,650: 87 markkaa.

Kalusto ja palokalut. Palokunnan huostassa olevat tulensammutusvälineet ja kalusto, joiden kirjoihin viety arvo oli vuoden alussa 297,424: 25, lisääntyivät vuoden varrella 159,410: 50 markalla. Kun vuoden varrella oli tehty poistoja 4,030: 50 markalla, oli kaluston tulensammutusvälineiden arvo vuoden lopulla 452,804: 25. Arvonlisäyksen aiheutti pääasiallisesti vastahankittu automobiliruisku.

Menot. Alemnana oleva taulu osoittaa eri menotileillä kaupunginvaltuuston menosääntöön merkitsemät määrärahat, myönnetyt lisämäärärahat, vuotuiset kustannukset sekä minkä verran määrärahoja ylitettiin tai säästyi kaupunginkassaan:

	Määrärahat menosääntöön mukaan.		Lisämäärä- rahat.		Menot.		Määrära- hoja sääs- tynyt.	
	Markkaa ja penniä.							
Henkilökunnan palkkaukset ja muut edut	764,327	—	58,366	92	807,697	35	14,996	57
Palotalli	190,875	—	—	—	186,695	65	4,179	35
Palokalut ja kalusto	334,000	—	10,970	77	344,092	16	878	61
Lämmitys, valaistus, bensiini, puh- taanapito, vedenkulutus	240,400	—	—	—	187,920	35	52,479	65
Sekalaista	19,000	—	—	—	18,171	50	828	50
Yhteensä	1,548,602	—	69,337	69	1,544,577	01	73,362	68

Näihin kustannuksiin eivät sisälly kalliinajanlisäykset eikä myöskään niiden kaupungille kuuluvien huoneistojen vuokrat, joihin palokunta on majoitettu.